

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Katedra cestovního ruchu

Zimní exotická rekreace Čechů v tradičních a nových destinacích

Seminární práce k předmětu
2CR420 Multikriteriální hodnocení podmínek pro cestovní ruch –
Field research

ZS 2021/2022

Vypracovaly:

Thao Duyen Nguyenová

Barbora Veselá

Obsah

OBSAH	2
ÚVOD	3
1. KRITÉRIA	4
2. BODOVACÍ ŠKÁLY	5
3. VÁHY	9
4. FIELD RESEARCH	10
4.1.1 BEZPEČNOST DESTINACE	11
4.1.2 HYGIENICKÉ PODMÍNKY	11
4.1.3 KVALITA PLÁŽE	11
4.1.4 POZNÁVÁNÍ HMOTNÝCH PAMÁTEK	12
4.1.5 POZNÁVÁNÍ MÍSTNÍ KULTURY	12
4.1.6 CROWDEDNESS	12
4.1.7 VYBAVENÍ A SLUŽBY V DESTINACI	12
4.1.8 VĚROHODNOST DESTINACE	13
4.1.9 KVALITA SCENÉRIE	13
4.1.10 PERSONÁL V DESTINACI	14
4.1.11 DOPRAVNÍ DOSTUPNOST A VSTUP	14
5. FINÁLNÍ VÝSLEDKY	15
ZÁVĚR	16
ZDROJE LITERATURY	17

Úvod

V rámci projektu jsme se zabývaly tématem zimní exotické rekreace Čechů v tradičních a nových (méně známých, nově objevených) turistických destinacích. Cílem naší analýzy bylo zjistit, jak se liší užitek z rekreace mezi těmito dvěma typy destinací – tedy mezi destinacemi dobře známými, kam se Češi jezdí rádi rekreovat k moři v zimních obdobích, a destinacemi novými, které naopak nejsou v tomto kontextu příliš známé. Multikriteriální analýzu jsme aplikovaly na čtyři vybrané destinace: na Thajsko a Maledivy – reprezentující skupinu známých destinací, a dále na Senegal a Sokotru – reprezentující destinace nové. Sledovanou skupinou turistů byla v rámci projektu určena kategorie mladí a bezdětní turisté do 30 let. Výsledky analýzy by mohly posloužit cestovním kancelářím a agenturám ve vytváření zajímavých a dobře cílených produktů.

Obr. 1 *Ostrov Sokotra*

Zdroj: <https://wave.rozhlas.cz/rude-nebe-bile-pisky-a-draci-taje-sokotry-cestovatelka-jolana-sedlackova-vypravi-8716924>

1. Kritéria

Kritéria pro hodnocení destinací byla nejprve identifikována na základě rešerše odborných článků relevantních k tématu. Jednalo se především o články zabývající se preferencemi turistů ohledně rekreace u moře, které byly vydány v odborných časopisech *Journal of Coastal Research* a *Journal of Coastal Conservation* (BOTERO et al. 2013, DODDS and HOLMES 2020, LUCREZI and VAN DER WALT 2016). Následně byly uskutečněny čtyři hloubkové rozhovory, díky nimž byla identifikována další významná kritéria nad rámec těch vyhledaných v literatuře. Pro multikriteriální hodnocení bylo nakonec vybráno celkem 11 kritérií, které jsou na následujících řádcích vypsány a stručně vysvětleny:

1. **Bezpečnost destinace** – hodnocení destinace z hlediska kriminality, incidence násilných trestných činů, politické stability či pravděpodobnosti výskytu teroristických činů
2. **Hygienické podmínky** – dostupnost lékařské péče, výskyt infekčních onemocnění
3. **Kvalita pláže** – čistota mořské vody a písku na plážích v dané destinaci
4. **Poznávání hmotných památek** – nabídka kulturně-historických atraktivit v cestovním ruchu
5. **Poznávání místní kultury** – možnost poznávání společenské složky dané destinace, místních lidí, tradic, kuchyně apod.
6. **Známost destinace (crowdedness)** – hodnocení destinace z hlediska míry turistické exponovanosti
7. **Vybavení a služby v destinaci** – kvalita vybavení a služeb v cestovním ruchu (zejména ubytování, doplňkové služby)
8. **Věrohodnost destinace / dostupnost informací** – reputace dané destinace, možnost dohledat spolehlivé informace
9. **Kvalita scénérie** – celkový vzhled a estetika destinace, nabídka přírodních atraktivit
10. **Personál v destinaci** – kvalifikovanost, informovanost, profesionálnost, jazyková vybavenost personálu
11. **Dopravní dostupnost a vstup do země** – letecká dostupnost z České republiky, vízová povinnost

2. Bodovací škály

Pro bodování kritérií v destinacích byla vybrána bodovací škála v rozsahu od 1 do 4 bodů, kde 1 bod vyjadřuje nejhorší hodnocení - nevyhovující stav a 4 body naopak hodnocení nejlepší - stav plně vyhovující.

Tab. 1 *Bodovací škály*

Body	Stav
4	Plně vyhovující
3	Spíše vyhovující
2	Spíše nevyhovující
1	Plně nevyhovující

K jednotlivým kritériím bylo v tabulkách slovně popsáno, jaký konkrétní stav je příslušnými body hodnocen. Informace k sestavení bodovacích škál byly čerpány především z odborné literatury a z hloubkových rozhovorů, částečně byly vytvořeny na základě diskuse na výuce. V následujících tabulkách jsou popsána bodová hodnocení výše uvedených kritérií.

Tab. 2 *Bezpečnost destinace*

Body	Stav
4	Destinace je vnímána jako bezpečná, politicky stabilní. Je zde nízká kriminalita a incidence násilných trestných činů. Destinace nebyla v minulosti postižena nijak zásadním incidentem či teroristickým činem.
3	Destinaci lze hodnotit jako bezpečnou. V minulosti byla jen výjimečně postižena významným incidentem či teroristickým činem.
2	Destinace vnímána jako méně bezpečná, s vyšší kriminalitou a pravděpodobností teroristických činů.
1	Destinace není vnímána jako bezpečná. Jedná se o lokalitu politicky nestabilní či s vysokou mírou kriminality, popřípadě s vysokou pravděpodobností incidence teroristických činů.

Tab. 3 Hygienické podmínky

Body	Stav
4	V destinaci je velmi dobře dostupná kvalitní lékařská péče. Pravděpodobnost výskytu infekčních nemocí je velmi nízká.
3	Dostupnost a kvalita lékařské péče je na dostačující úrovni. Pravděpodobnost výskytu infekčních nemocí je nízká.
2	Lékařská péče je kvalitou a dostupností spíše na nízké úrovni. Pravděpodobnost výskytu infekčních nemocí je zvýšená.
1	V destinaci není dobře dostupná lékařská péče. Pravděpodobnost výskytu infekčních nemocí je vysoká.

Tab. 4 Kvalita pláže

Body	Stav
4	Mořská voda je čistá, průzračná, není žádným způsobem ovlivněna vypouštěním odpadu v blízkosti pláže. Na pláži je k dispozici kvalitní plážový servis (bezpečnostní opatření, přítomnost odpadkových košů, toalet, dostatečné vybavení), pláž je pravidelně udržována.
3	Čistota písku je na úrovni vhodné pro rekreaci. Čistota vody není ovlivněna odpadem. Plážový servis je na dobré úrovni, pláž je pravidelně upravována.
2	Moře je lehce znečištěné, pláž upravována jen nepravidelně. Je k dispozici plážový servis, ale místy nedostačující (chybí určité služby).
1	Moře je viditelně znečištěné, písek posetý odpadky. Na pláži úplně chybí plážový servis. Podmínky nejsou bezpečné či vhodné pro rekreaci.

Tab. 5 Poznávání hmotných památek

Body	Stav
4	V destinaci lze nalézt významný počet atraktivit CR.
3	Nabídka atraktivit CR v dané destinaci je vyhovující a dostačující pro vícedenní pobyt.
2	V destinaci lze nalézt určité atraktivity CR, ale jejich počet není příliš významný (je zde menší incentiva pro návštěvníka, aby pobyl v destinaci delší období).
1	Nabídka atraktivit v CR je nízká, destinace nemá příliš co nabídnout návštěvníkovi.

Tab. 6 *Poznávání místní kultury*

Body	Stav
4	Místní kultura je specifická a zajímavá, je možné se s ní dostat jednoduše do kontaktu. Místní tradice a kultura je prezentována v autentické podobě.
3	Místní komunita a obyvatelé nabízejí dobré možnosti pro návštěvníky, jak mohou poznat místní kulturu.
2	V destinaci se lze setkat s místní kulturou, avšak některé její složky jsou prezentovány neautentickým způsobem.
1	V destinaci téměř není možné poznat autenticky místní kulturu či se setkat s lokální komunitou a místními obyvateli. Jde o destinaci s příliš vysokou turistifikací, kultura je prezentována komerčním neautentickým způsobem.

Tab. 7 *Známost destinace*

Body	Stav
4	Danou destinaci lze hodnotit jako turisticky málo exponovanou. Nabízí zajímavé atraktivity CR, které se teprve v nedávné době dostaly do povědomí návštěvníků.
3	Destinaci lze hodnotit jako turisticky lehce exponovanou, nabízí zajímavé atraktivity CR, které jsou již v povědomí návštěvníků.
2	Destinace lze hodnotit jako často navštěvovanou, počty turistů se drží na úrovni vytvářející lehce rušivý element během rekreace.
1	Destinace se potýká s overtourismem, zdejší CR se nevyvíjí udržitelným způsobem. Turistické cíle jsou vysoce exponované, masy turistů vytvářejí silný rušivý element.

Tab. 8 *Vybavení a služby v destinaci*

Body	Stav
4	Destinace má kvalitní ubytovací možnosti spojené se službami na vysoké úrovni. Ubytovaní je v recenzích vysoce hodnoceno. Vyznačuje se vysokou kvalitou služeb (čistota, zařízení, nabízené služby, atmosféra). Destinace nabízí velké množství doplňkových služeb (poznávací výlety, relaxační, sportovní a volnočasové aktivity).
3	Destinace má kvalitní ubytovací služby. Ubytovaní je poměrně vysoce hodnoceno, kvalita služeb je dobře hodnocena. Doplňkové služby nabízí pouze v omezeném množství či kvalitě.
2	Destinace nemá kvalitní ubytovací služby. Recenze jsou spíše negativní. Doplňkové služby jsou pouze v omezeném množství či nedostačující kvalitě.
1	Destinace nemá kvalitní ubytovací služby. Recenze jsou negativní. Doplňkové služby nejsou nabízeny.

Tab. 9 *Věrohodnost destinace / Dostupnost informací*

Body	Stav
4	Reputace destinace je spojena se spokojeností návštěvníků. Lze o ní najít dostatek spolehlivých informací i dohledat osobní zkušenosti návštěvníků.
3	O destinaci lze najít dostatek důvěryhodných informací.
2	O místě je málo věrohodných zdrojů, nalézt informace o destinaci není snadné.
1	O místě není dostatek spolehlivých informací, neexistují věrohodné zdroje o destinaci.

Tab. 10 *Kvalita scenérie*

Body	Stav
4	Destinace přirozeně zapadá do okolního prostředí, které neruší žádné nežádoucí prvky (neestetické stavby, nevkusné vybavení). Nabízí dostatek přírodních atraktivit.
3	Místo přirozeně zapadá do okolního prostředí, které nabízí přírodní atraktivitu. Občas lze zahlédnout rušivé prvky, které ale celkový vzhled a pocit z destinace zásadně nenarušují.
2	Destinace je nesourodá, esteticky nezapadá do přirozeného prostředí. Vyskytují se zde rušivé prvky, které mírně kazí celkový dojem z destinace. Nelze zde nalézt dostatek přírodních atraktivit.
1	Místo absolutně nesouzní s okolím. Často se vyskytující nesourodé prvky výrazně narušují celkový vzhled destinace, dělají ji nevkusnou a neestetickou. Přírodní atraktivita jsou znehodnoceny.

Tab. 11 *Personál v destinaci*

Body	Stav
4	Personál v destinaci je vysoce kvalifikován, pro svou práci pravidelně školen a vzděláván. Je informován a ochoten pomoci. Typický je profesionální přístup a vysoká jazyková vybavenost (plynule se domluví dvěma a více jazyky, komunikace v angličtině není problém).
3	Personál v destinaci je kvalifikován a vyškolen. Většinou je dobře informován a ochoten pomoci. Domluví se anglicky, výjimečně dalším světovým jazykem.
2	Personál není pro svou práci kvalifikován, školení neprobíhá pravidelně. Personál není dostatečně informován. Stěží se domluví anglicky a žádným jiným světovým jazykem.
1	Personál není kvalifikován pro danou práci ani školen. Přístup personálu je zcela neprofesionální. Nemluví anglicky ani jiným světovým jazykem.

Tab 12 *Dopravní dostupnost a vstup do země*

Body	Stav
4	Destinace je dobře letecky dostupná. Létají zde přímé lety, či s maximálně jedním přestupem. Do země je pro Čechy možný bezvízový vstup (případně je snadné vízum získat).
3	Destinace je letecky dostupná, ale nevedou sem přímé lety. Pro cestující z ČR je většinou dostupná s jedním až dvěma přestupy. Vízum není těžké získat.
2	Destinace je těžko dostupná. Přímé lety z ČR sem nejsou zavedeny, musí se jednou až dvakrát přestupovat. Získat vízum je náročné časově i finančně.
1	Destinace je těžko dostupná. Nejsou sem zavedeny přímé lety, musí se minimálně dvakrát přestupovat. Získat vízum je náročné časově i finančně.

3. Váhy

Váhy jednotlivých kritérií byly určeny dle výsledků vyplněných dotazníků celkem od 11 respondentů. Skupinu respondentů tvořili mladí lidé bez dětí, kteří již v minulosti navštívili exotickou destinaci či o tom někdy uvažovali / uvažují. Dotazník měl formu excelové tabulky a byl distribuován na e-mailové adresy vybraných respondentů. Ti dostali za úkol dle instrukcí v tabulce ohodnotit jednotlivá kritéria podle metody přímého bodování, metody párového srovnávání (Fullerův trojúhelník) a Saatyho matice. Vyplněné excelové dotazníky nám respondenti odeslali zpět a následně byla data z nich vyhodnocena. V tabulce č. 12 lze vidět, jak vyšly konkrétní váhy u jednotlivých kritérií a metod.

Tab. 12 *Výsledné váhy hodnocených kritérií*

VÝSLEDKY VAH				
		Přímé bodování	Fuller	Saaty
F1	Bezpečnost destinace	9,37%	9,26%	8,89%
F2	Hygienické podmínky	8,95%	8,18%	6,69%
F3	Kvalita pláže	9,11%	8,35%	7,68%
F4	Poznávání hmotných památek	10,66%	12,48%	13,94%
F5	Poznávání místní kultury	10,01%	11,74%	13,25%
F6	Crowdedness	7,99%	6,45%	6,08%
F7	Vybavení a služby v destinaci	9,23%	10,25%	10,37%
F8	Věrohodnost destinace	8,08%	8,84%	8,00%
F9	Kvalita scenérie	9,56%	10,91%	12,81%
F10	Personál v destinaci	7,41%	5,37%	4,83%
F11	Dopravní dostupnost a vstup	9,62%	8,18%	7,47%

Jako nejvýznamnější se ukázaly u všech tří metod kritéria Poznávání hmotných památek, Poznávání místní kultury a Kvalita scenérie. Na opačném spektru významnosti pak vyšly také stejně kritéria Známost destinace a Personál v destinaci. U kritérií Dopravní dostupnost a vstup do země a Věrohodnost destinace / Dostupnost informací pak lze sledovat větší rozdíl v pořadí mezi metodou přímého bodování a zbylými dvěma metodami. Jinak se výsledky příliš nelišily. Pořadí významnosti kritérií u Fullerovy a Saatyho metody vyšlo velmi podobně (viz tabulka 13).

Tab. 13 Porovnání významnosti kritérií podle metod jejich určení

Pořadí	Přímé bodování	Fuller	Saaty
1.	Poznávání hmotných památek	Poznávání hmotných památek	Poznávání hmotných památek
2.	Poznávání místní kultury	Poznávání místní kultury	Poznávání místní kultury
3.	Kvalita scenérie	Kvalita scenérie	Kvalita scenérie
4.	Bezpečnost destinace	Vybavení a služby v destinaci	Vybavení a služby v destinaci
5.	Dopravní dostupnost a vstup do země	Bezpečnost destinace	Bezpečnost destinace
6.	Vybavení a služby v destinaci	Věrohodnost destinace / Dostupnost informací	Věrohodnost destinace / Dostupnost informací
7.	Kvalita pláže	Kvalita pláže	Kvalita pláže
8.	Hygienické podmínky	Hygienické podmínky	Dopravní dostupnost a vstup
9.	Věrohodnost destinace / Dostupnost informací	Dopravní dostupnost a vstup do země	Hygienické podmínky
10.	Známost destinace (crowdedness)	Známost destinace (crowdedness)	Známost destinace (crowdedness)
11.	Personál v destinaci	Personál v destinaci	Personál v destinaci

4. Field research

Jak již bylo zmíněno v úvodu, v rámci projektu byly hodnoceny celkem 4 exotické destinace, z toho 2 reprezentující tradiční destinace – Thajsko a Maledivy a 2 nové destinace – Senegal a Sokotra.

Pro nejpřesnější hodnocení by bylo ideální uskutečnit field research v tom pravém slova smyslu, tedy fyzicky navštívit destinaci a jednotlivá kritéria obodovat dle výsledků vlastního pozorování. Toto však z mnoha důvodů nebylo možné, tudíž jsme destinace hodnotily na základě dostupných dat na internetu. Například u kritérií Bezpečnost destinace, Hygienické podmínky, Poznávání hmotných památek a místní kultury nabízí relevantní informace Index konkurenceschopnosti cestovního ruchu (TTCI), který nabízí jakýsi benchmark v celé řadě kritérií hodnocení mezi státy. V posledním reportu TTCI za rok 2019 bylo možné dohledat data pro Thajsko a Senegal, nikoli pro zbylé vybrané státy v rámci našeho hodnocení. Ostatní data tak bylo třeba dohledávat například na diskusních fórech portálu Tripadvisor či v sekci Travel Advice na oficiálním webu vlády Spojeného království.

Obr. 2 Maledivy

Zdroj: <https://www.cestovatele.info/clanky/jak-nejlepe-na-dovolenou-na-maledivy/>

Obr. 3 Thajsko

Zdroj: <https://www.businessinfo.cz/clanky/emeet-thajsko/>

4.1 Hodnocení destinací

4.1.1 Bezpečnost destinace

Podle kritéria Safety and Security TTCI staví Thajsko v porovnání se zbylými sledovanými státy na 111. místo, Senegal na 86. místo (World Economic Forum, n.d.). Co se týče Malediv a Sokotry, data z TTCI nebyla dostupná pro možné srovnání. Tyto 2 destinace lze však hodnotit jako velmi bezpečné na základě informací z diskusních fór mezi cestovateli, získaly tudíž 4 body. S přihlédnutím dostupných informací, které na svých stránkách také oficiálně prezentuje britská vláda jsme zhodnotily bezpečnost Senegalu 3 body a Thajsko 2.5 body.

4.1.2 Hygienické podmínky

U tohoto kritéria, kde se sleduje dostupnost lékařské péče a výskyt infekčních nemocí, lze získat data ze stejných zdrojů jako u kritéria předešlého. TTCI staví Thajsko na 88. místo v žebříčku, Senegal pak na 111. místo kvůli horší dostupnosti lékařské péče. Dle GOV.UK je situace na ostrovní Sokotře velmi podobná jako v Jemenu – ten je podle TTCI na 107. místě v kritériu Health and Hygiene (World Economic Forum, n.d.; GOV.UK, n.d.). Thajsko bylo ve finále ohodnoceno 3 body, zbylé destinace 2 body pro srovnatelnou úroveň hygienických podmínek.

4.1.3 Kvalita pláže

Z důvodu nedostupnosti jiných dat, díky kterým by bylo možné pláže vybraných destinací dobře srovnat, Atraktivnost plážové / mořské scenérie byla hodnocena na základě fotografií při vyhledávání destinací přes Google Images. Nejlépe bylo hodnoceno Thajsko 4 body, následovaly Maledivy a Sokotra se 3.5 body, Senegal byl ohodnocen 3 body.

4.1.4 Poznávání hmotných památek

V tomto ohledu lze posloužit relevantní ukazatel Number of World Heritage cultural sites, kde TTCI staví Thajsko na 62. příčku a Senegal na 49. příčku (World Economic Forum, n.d.). Na Sokotře se nenachází skoro žádné kulturně-historické památky (hlavní devizou destinace jsou určitě spíše přírodní atraktivity), na Maledivách však lze některé najít (Tripadvisor, n.d.). Nejlépe byl námi tudíž hodnocen Senegal se 3 body, následovalo Thajsko 2.5 body, Maledivy získaly po 2 bodech a Sokotra získala pouze 1 bod.

4.1.5 Poznávání místní kultury

Pokud jde o aspekt společenské složky destinace a možnosti poznávání místní kultury a tradic, poskytl opět údaje pro jedno ze sledovaných kritérií TTCI, tentokrát Oral and intangible cultural heritage. Zde se Thajsko umístilo na 83. místě, a ještě lépe Senegal na 68. místě. Senegal byl námi ohodnocen 4 body pro svou vysokou kulturní rozmanitost danou soužitím celé řady specifických etnických menšin. Maledivy a Sokotra získaly 3 body, tyto státy nabízí turistům dobré možnosti, jak poznat tamější ostrovní kulturu. Nejhůře bylo hodnoceno Thajsko 2.5 body z důvodu relativně nízké autentičnosti a značné trustifikaci místní kultury.

4.1.6 Crowdedness

U kritéria Známost destinace / Crowdedness nebylo možné dohledat relevantní data týkající se například návštěvnosti, míry turistické exponovanosti daných destinací. Při hodnocení se tedy opět postupovalo na základě diskuse v řešitelském týmu. Nejlépe, tedy 4 body, byly ohodnoceny námi vybrané nové / méně známé / nově objevované destinace Senegal a Sokotra. Maledivy získaly 3 body, Thajsko pak pouze 1 bod, protože se v posledních letech zjevně potýká s overturismem.

4.1.7 Vybavení a služby v destinaci

Na Koh Chang se nachází dostatek vysoce hodnoceného ubytování. Zároveň se tu cestovatelé potýkají s nepříjemnými zážitky spojenými s kvalitou služeb a ubytováním. Destinace však nabízí velké množství doplňkových služeb jako jsou poznávací výlety, relaxační, sportovní a volnočasové aktivity. Koh Chang byl hodnocen třemi body.

Na Maledivách je ubytování a služby obecně na vysoké úrovni. Recenze na cestovatelských a informačních portálech jsou až na výjimky kladné. Doplňkové služby jsou na vysoké úrovni a destinace nabízí široké možnosti využití volného času. Hodnoceno čtyřmi body.

Na Sokotře se nachází jiný typ ubytování, který je v souladu s podmínkami a způsobem cestování. Hodnocení jiného typu ubytování, než je tomu v tradičních destinacích, jsou však

vysoké. Doplnkové služby jsou nabízeny v omezeném množství i kvalitě. Destinace byla obodována třemi body.

Na cestovatelských portálech lze pozorovat poměrně dost negativních recenzí na ubytování i služby v destinaci. Volnočasové aktivity jsou zde v dostatečném množství (například nabídka vodních sportů je velmi široká), avšak kvalita je v některých recenzích zpochybňována. Destinace byla z tohoto pohledu hodnocena dvěma body.

4.1.8 Věřohodnost destinace

O Koh Changu jako tradiční destinaci lze nalézt dostatek informačních zdrojů. V Česku má obecně dobrou reputaci a z několika různých zdrojů lze dohledat i osobní zkušenosti návštěvníků. Byly mu přiděleny 4 body (plně vyhovující stav).

Maledivy mají obecně dobrou reputaci. S cestováním do destinace jsou spojeny vyšší cestovní náklady, spokojenost s dovolenou je však vysoká. Na několika zdrojích lze dohledat i osobní zkušenosti návštěvníků. Byly jim přiděleny 4 body.

Pro obyvatele ČR může být složitější najít si o Sokotře spolehlivé informace v češtině. Důvěryhodných zdrojů je obecně málo a nalézt osobní zkušenosti a recenze na destinaci není v porovnání s tradičními destinacemi tak snadné. Proto dostala destinace Sokotra v hodnocení tohoto faktoru 1 bod.

O Senegalu lze najít důvěryhodné zdroje v různých cestovatelských portálech. Informace jsou však často stručné a neúplné. Najít recenze a hodnocení cestovatelů není v porovnání s tradičními destinacemi tak snadné. Senegal dostal 2 body.

4.1.9 Kvalita scenérie

Thajsko je známé nádhernými dlouhými plážemi a ostrovy a ostrůvky rozestými po Thajském zálivu a Andamanském moři. Nachází se zde místa, kde je méně lidí a menší ruch, ta působí více přírodně, hotelová hradba není tak masivní a zratelná. Na druhou stranu, na turisticky exponovaných místech – jako je právě Koh Chang byla zeleň a přírodní scenérie částečně nahrazena kulisou „betonových monster hotelových komplexů“ (Hedvábná stezka, n.d.). Proto byl ostrov hodnocen 2 body.

Ostrovy Maledivy jsou známy svou fotogeničností díky bílým plážím, a hotelovým bungalovům, které zapadají do místních podmínek a dotvářejí atmosféru destinace. Kvalita scenérie v destinaci byla hodnocena 4 body.

Na Sokotře se nachází řada nádherných pláží stoupajícím z jedné strany až k vrcholům hor a transformujícím se v až stametrové duny. Scenérii neruší žádné nevzhledné stavby, hotelové

komplexy ani neestetické prvky. Proto byl stav scenérie hodnocen jako plně vyhovující – 4 body.

Území Senegalu kombinuje pouštní krajinu Sahary na severu, slané jezero s růžovou vodou a deštné lesy na jihu. Senegalská kultura je velmi poutavá, její trhy, textilie a sýry, stejně jako architektura. Na některých plážích, jsou postaveny útulné penziony, hotely a restaurace. V okolí je možné sjet na lanové houpačce, projít se po visutých mostech, vozit se na vodních lyžích a flyboardech, projet se na kánoi. Senegal byl bodován 3 body.

4.1.10 Personál v destinaci

Dle různých cestovatelských portálů a recenzí pobytů je personál na Koh Changu až na výjimky snaživý a přívětivý. Nedostatkem může být mnohdy neznalost angličtiny, což dělá komunikaci s místními složitější. Výjimečně se zde objevují nepříjemné zkušenosti s místním personálem. Z tohoto hlediska byl personál v destinaci hodnocen třemi body.

Maledivy jsou obecně známy „milým personálem“. Přívětivý personál nemá problém s angličtinou a často ovládá i další jazyk (Recenze, 2018). Destinaci byly přiděleny 4 body.

Na Sokotře se lze těžko domluvit anglicky či jiným jazykem. To bývá při komunikaci s místními největší překážkou. Prostředníkem bývá často průvodce, bez kterého je komunikace velmi obtížná. Místní obyvatelé jsou však k turistům až na vzácné výjimky vstřícní a ochotní. Proto bylo toto kritérium ohodnoceno 2 body.

V Senegalu se cestovatelé setkávají s přívětivým personálem. Kvůli vysoké negramotnosti v zemi se zde s těžší komunikuje anglicky, častější mezinárodním jazykem je francouzština. Na cestovatelských portálech se objevují i nepříjemné zkušenosti s místním personálem. Toto kritérium bylo hodnoceno dvěma body.

4.1.11 Dopravní dostupnost a vstup

Do Thajska se lze z ČR snadno dostat většinou s jedním přestupem ve středním východě. Většina letů létá pravidelně z Prahy do hlavního města (Student Agency, 2021). Z Bangkoku se pak lze snadno dostat na ostrov Koh Chang. Občané ČR nemusí mít pro vstup do země víza (Student Agency, n.d.). Thajsko bylo z hlediska dopravní dostupnosti a vstupu do země hodnoceno 4 body

Na Maledivy se lze z Prahy dostat většinou se dvěma přestupy, jedním v Evropě a druhým ve středním východě (Student Agency, 2021). Před vstupem do země není pro Čechy třeba vyřizovat vízum. Platné vízum je přiděleno až na letišti v destinaci, a to bez žádných poplatků na dobu 30 dnů (Invia, n.d.). Proto byly ostrovy obodovány třemi body.

Na ostrov Socotra se lze dostat pouze z Abu Dhabi nebo z Káhiry s mezipřistáním v Adenu. Vízum není možné tzv. on-arrival, je nutné ho zařídit minimálně tři týdny před odletem (Sokotra.cz, n.d.). Formality ohledně povolení vstupu a víza zařizuje cestovní ekoturistická organizace ze Sokotry a získat ho lze pouze s její pomocí. Důležitou informací je, že v pasu nesmí být izraelské vízum nebo vstupní či výstupní razítko Izraele (Sokotra.cz, n.d.). Kvůli těmto podmínkám je ostrov bodován jedním bodem.

Do Senegalu nelétají z ČR přímé lety. Většinou se tam lze dostat s jedním nebo dvěma přestupy v Evropě a na středním východě (Student Agency, 2021). Občané EU nepotřebují před vstupem do země vízum pro krátkodobé pobyty do 90 dnů. Senegal dostal v tomto ohledu 3 body.

Obr. 4 Sokotra

Zdroj: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/covidu-19-je-mozne-uniknout.kam-na-jemenskou-sokotru>

Obr. 5 Senegal

Zdroj: <https://www.kam-a-kdy.cz/when/afrika/senegal/>

5. Finální výsledky

Jak lze vyčíst z finální tabulky (viz tabulka 14) zahrnující všechny čtyři destinace, na základě multikriteriálního hodnocení bylo zjištěno, že nové destinace získaly po zvážení všech vybraných faktorů méně bodů než tradiční exotické destinace.

Dále bylo zjištěno, že destinace tradiční a nové se od sebe ve významných kritériích příliš neliší. Například zástupci tradičních destinací Thajsko a nových Senegal se od sebe liší o pouhých 1,5 bodu.

Tab. 14 *Souhrnný přehled výsledků bodového hodnocení lokalit*

FAKTOR	Thajsko				Maledivy				Socotra				Senegal			
	body	PB	F	S	body	PB	F	S	body	PB	F	S	body	PB	F	S
F1 Bezpečnost destinace	2,5	0,234	0,231	0,222	4	0,375	0,370	0,355	4	0,375	0,370	0,355	3	0,281	0,278	0,267
F2 Hygienické podmínky	3	0,269	0,245	0,201	2	0,179	0,164	0,134	2	0,179	0,164	0,134	2	0,179	0,164	0,134
F3 Kvalita pláže	4	0,365	0,334	0,307	3,5	0,319	0,292	0,269	3,5	0,319	0,292	0,269	3	0,273	0,250	0,231
F4 Poznávání hmotných památek	2,5	0,266	0,312	0,349	2	0,213	0,250	0,279	1	0,107	0,125	0,139	3	0,320	0,374	0,418
F5 Poznávání místní kultury	2,5	0,250	0,293	0,331	3	0,300	0,352	0,397	3	0,300	0,352	0,397	4	0,400	0,469	0,530
F6 Crowdedness	1	0,080	0,064	0,061	3	0,240	0,193	0,182	4	0,320	0,258	0,243	4	0,320	0,258	0,243
F7 Vybavení a služby v destinaci	3	0,277	0,307	0,311	4	0,369	0,410	0,415	3	0,277	0,307	0,311	2	0,185	0,205	0,207
F8 Věrohodnost destinace	4	0,323	0,354	0,320	4	0,323	0,354	0,320	1	0,081	0,088	0,080	2	0,162	0,177	0,160
F9 Kvalita scenérie	3	0,287	0,327	0,384	4	0,383	0,436	0,513	4	0,383	0,436	0,513	3	0,287	0,327	0,384
F10 Personál v destinaci	3	0,222	0,161	0,145	4	0,296	0,215	0,193	2	0,148	0,107	0,097	2	0,148	0,107	0,097
F11 Dopravní dostupnost a vstup	4	0,385	0,327	0,299	3	0,289	0,245	0,224	1	0,096	0,082	0,075	3	0,289	0,245	0,224
CELKEM BODŮ	32,500	2,958	2,957	2,929	36,500	3,286	3,281	3,281	28,500	2,584	2,582	2,613	31,000	2,843	2,855	2,895

Výsledky analýz tedy ukazují, že užitek z cestování do nových destinací se výrazně neliší od užítku z cestování do tradičních destinací ve sledované skupině lidí bez dětí do 30 let. Toto zjištění může být odůvodněno tím, že sledovaná kohorta lidí preferuje při výběru destinace poznávání hmotných památek, poznávání místní kultury a kvalitu scenérie. Tyto faktory mohou být uspokojeny stejnou měrou jak v nových, tak tradičních destinacích. Dalším odůvodněním je to, že kritérium známosti (crowdedness) nevyšlo jako příliš významné. Dané skupině lidí tedy nevádí turistická exponovanost do té míry, jak by mohlo být předpokládáno.

Nejlépe hodnoceny jsou tedy destinace, které nabízí dostatečné možnosti poznávání kulturních i přírodních památek, poznávání místní kultury a společnosti a splňující požadavky na celkový vzhled a estetiku místa bez ohledu na to, zda jsou pro turisty nové a neobjevené.

Závěr

Multikriteriální analýza nabízí komplexní způsob hodnocení a srovnávání podmínek v cestovním ruchu. V rámci projektu jsme získaly dobrou možnost si takovouto analýzu přímo vyzkoušet, ačkoli jsme si vědomy limitů hodnocení „na dálku“ a tedy nemožnosti získat primární data pomocí vlastního pozorování, které bylo dáno specifičností tématu. Pro budoucí řešitele projektů podobného rázu se však nabízí zajímavá možnost analýzu aplikovat na jiné relevantní kohorty (např. na kategorii 55+ či rodiny s dětmi) a získat tak ještě ucelenější obrázek, který by zahrnoval větší část populace. Výsledky by tak mohly posloužit cestovním kancelářím či agenturám ve vytváření lépe cílených produktů na konkrétní kategorie zákazníků.

Zdroje literatury

BOTERO, Camilo, Giorgio ANFUSO, Allan T. WILLIAMS, Seweryn ZIELINSKI, Carlos P. DA SILVA, Omar CERVANTES, Lidia SILVA a Juan ALFREDO CABRERA, 2013.

Reasons for beach choice: European and Caribbean perspectives. *Journal of Coastal Research* [online]. 880–885. ISSN 0749-0208. Dostupné z: doi:10.2112/SI65-149.1

DODDS, Rachel a Mark Robert HOLMES, 2020. Preferences at City and Rural Beaches: Are the Tourists Different? *Journal of Coastal Research* [online]. 36(2), 393–402. ISSN 07490208. Dostupné z: doi:http://dx.doi.org/10.2112/JCOASTRES-D-19-00048.1

GOV.UK, (n.d.). Foreign travel advice [online] [vid. 2021-12-01]. Dostupné z:

<https://www.gov.uk/foreign-travel-advice>

HEDVÁBNÁ STEZKA (n.d.). Thajsko: Velké porovnání thajských pláží a letovisek.

[online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://www.hedvabnastezka.cz/thajsko-velke-porovnani-thajskych-plazi-a-letovisek/>

INVIA. (n.d.). Maledivy: Víza. [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z:

https://www.invia.cz/maledivy/vstupniformality/?gclid=Cj0KCQiA2NaNBhDvARIsAEw55hjW3x4VS_-hfrRWPmi0OpZX1WnC49321b1cbDux-fvxKN-4JAxLIPsaAmSrEALw_wcB

LUCREZI, Serena a Marthienus Frederik VAN DER WALT, 2016. Beachgoers' perceptions of sandy beach conditions: demographic and attitudinal influences, and the implications for beach ecosystem management. *Journal of Coastal Conservation* [online]. 20(1), 81–96. ISSN 14000350. Dostupné z: doi:http://dx.doi.org/10.1007/s11852-015-0419-3

RECENZE.CZ (2018, březen). Recenze hotelů Maledivy. [online]. [cit. 2021-12-21].

Dostupné z: <https://www.recenze.cz/maledivy/2>

SOKOTRA.CZ. (n.d.). Jak se dostat na Sokotru: Sezóna od 11/2021 a 2022. Sokotra.cz

[online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://www.sokotra.cz/jak-se-dostat-na-sokotru-11.html>

STUDENT AGENCY (2021, prosinec). Letenky [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://letenky.studentagency.cz/booking/nabidka-letenek?bookingStateId=1ddb50c7-3abc-4747-ab71-1d852fb531c2>

STUDENT AGENCY (2021, prosinec). Maledivy [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://letenky.studentagency.cz/booking/nabidka-letenek?bookingStateId=669089fe-e239-4cd1-8f43-1e7344d36615>

STUDENT AGENCY (n.d.). Letenky. Dakar [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://letenky.studentagency.cz/booking/nabidka-letenek?bookingStateId=7d0e90a4-353b-4ab4-bc6b-674a049f4303>

STUDENT AGENCY (n.d.). Thajsko [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://www.studentagency.cz/sluzby/viza/thajsko>

TRIPADVISOR, (n.d.). Explore Senegal. Tripadvisor [online] [vid. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.tripadvisor.com/Tourism-g293830-Senegal-Vacations.html>

TRIPADVISOR, (n.d.). Explore Socotra Island. Tripadvisor [online] [vid. 2021-12-01]. Dostupné z: https://www.tripadvisor.com/Attractions-g1420957-Activities-Socotra_Island.html

WORLD ECONOMIC FORUM, (n.d.). Rankings. Travel and Tourism Competitiveness Report 2019 [online]. [vid. 2012-12-01]. Dostupné z: <https://wef.ch/2Y1v0D>